בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ

דַּרְכֵי אִישׁ

גִּלָּיוֹן שְׁבוּעִי מִמִּשְׁנָתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל כ״ק מו״ר
הָרַהַ״צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזְעֶר** שְׁלִיטַ״א
יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי חֲסִידֵי בְּרִסְלֶב, יַבְנְאֵל עִיר בְּרִסְלֶב, עִיר שׁוֹמְרֵי הַלָּשׁוֹן, עִיר הַשְּׁמָחָה!

גִּלָּיוֹן רנ״ב ו פָּרָשַׁת בַּמִּדְבָּר תשפ״ו

רַבִּי אַבְרָהָם בֶּן אַבְרָהָם

בָּרוּךְ הַמְקֻדָּשׁ שְׁמוֹ בָּרַבִּים!

* * *

בְּכַמָּה מִינֵי עִתּוֹת־רָצוֹן, זָכִינוּ לִשְׁמֹעַ מִפִּי מו״ר שְׁלִיטַ״א אוֹדוֹת גֹּר־הַצֶּדֶק **רַבִּי אַבְרָהָם בֶּן אַבְרָהָם**, שֶׁנּוֹלַד לְמִשְׁפַּחַת אֲצוּלָה בֵּין הַגּוֹיִים, וְזָכָה לַעֲלוֹת מִטָּמְאָה לְטָהֳרָה וּלְהִתְגַּיֵּר וּלְקַדֵּשׁ שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ בָּרַבִּים בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ עֲצוּמָה, וְכֹה סִפֵּר:

עוֹד מִשַּׁחַר נְעוּרָיו נִמְשַׁךְ לִבּוֹ אֶל הַיַּהֲדוּת; בְּעוֹד הַכְּמָרִים לִמְּדוּהוּ אֶת הֶבְלֵיהֶם, רוּחַ טָהֳרָה פָּעֲמָה בְּקִרְבּוֹ, וְתָר תָּדִיר אַחַר קְדֻשַּׁת יִשְׂרָאֵל.

כְּשֶׁרָאוּ הַכְּמָרִים שֶׁלִּבּוֹ נִמְשָׁךְ אַחַר הַקְּדֻשָּׁה, הֶחְלִיטוּ לְהַעֲלִים מִמֶּנּוּ אֶת **סֵפֶר וַיִּקְרָא** [כִּי גַּם אֶצְלָם לוֹמְדִים חֲמִשָּׁה־חוּמְשֵׁי־תּוֹרָה, כַּיָּדוּעַ], וְלָמְדוּ עִמּוֹ רַק אֶת אַרְבַּעַת הַסְּפָרִים - בְּרֵאשִׁית, שְׁמוֹת, בַּמִּדְבָּר, דְּבָרִים, וְהַטַּעַם כִּי גַּם הֵם יָדְעוּ שֶׁסֵּפֶר וַיִּקְרָא הוּא סֵפֶר מְיֻחָד בְּמִינוֹ מֵחֲמַת שֶׁבּוֹ מְבֹאָרִים כָּל עִנְיְנֵי טָהֳרַת בַּר־יִשְׂרָאֵל וּקְדֻשָּׁתוֹ, וְכָל עִנְיְנֵי הַקָּרְבָּנוֹת הַמְכַפְּרִים עַל עֲוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל, וְיָדְעוּ הֵיטֵב שֶׁאִם הוּא יִלְמַד אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה - הוּא יִמְשֹׁךְ לְגַמְרֵי אַחַר הַיַּהֲדוּת... וְעַל־כֵּן זֹאת עָשׂוּ - שֶׁלֹּא יֵדַע עַל קִיּוּמוֹ שֶׁל סֵפֶר וַיִּקְרָא.

בְּרַם, 'הַבָּא לְטָהֵר מְסַיְּעִין בְּיָדוֹ', וְחָכַךְ בְּדַעְתּוֹ: הַמִּלָּה "חֲמָשׁ" מוֹרָה עַל הַמִּסְפָּר "חָמֵשׁ", וְאִם כֵּן מַדּוּעַ לוֹמְדִים עִמּוֹ רַק אַרְבָּעָה סְפָרִים?... וְאָכֵן הוּא הֵבִין שֶׁבְּכַוָּנָה מַעֲלִימִים מִמֶּנּוּ סֵפֶר חֲמִישִׁי, וְהָלַךְ וּמָצָא אֵיזֶה יְהוּדִי וּשְׁאָלוֹ עַל כָּךְ, וְגִלָּה לוֹ הַיְּהוּדִי אֶת שְׁמוֹ שֶׁל הַסֵּפֶר - **סֵפֶר וַיִּקְרָא**, וְלִמְּדוֹ אֶת הַסֵּפֶר כֻּלּוֹ, וְהִתְעוֹרֵר מְאֹד מְאֹד - **הֵיתֵכֶן שֶׁיֵּשׁ אֶפְשָׁרוּת לָאָדָם לְהִטָּהֵר עַל יְדֵי טְבִילָה בְּמִקְוֵה מַיִם? אֶפְלוּ גּוֹי יָכוֹל לְהִתְגַּיֵּר וּלְקַבֵּל נְשָׁמָה קְדוֹשָׁה וּטְהוֹרָה?** וְנִתְעוֹרֵר בְּקִרְבּוֹ אֵשׁ דְּקְדֻשָּׁה לְקַבֵּל דָּת יְהוּדִית, וְאָכֵן טָבַל אַף הוּא מִטָּמְאַת הָעַמִּים וְהִתְגַּיֵּר, וְקִבֵּל נְשָׁמָה קְדוֹשָׁה בְּהִכָּנְסוֹ בִּבְרִית וְדָת יִשְׂרָאֵל, וְנַעֲשָׂה גֵּר־צֶדֶק, וְהִרְחִיק נְדוֹד מִמְּקוֹם לֵידָתוֹ לִמְקוֹם מְגוּרִים אַחֵר, וְשָׁם יָשַׁב עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה.

בֵּין־כָּךְ לֹא יָדְעוּ מִשְׁפַּחְתּוֹ וּשְׁאָר מַכָּרָיו עַל מְקוֹם הִמָּצְאוֹ, וְכָךְ עָבְרוּ לָהֶם יָמִים רַבִּים כְּשֶׁהוּא שׁוֹקֵד עַל תַּלְמוּד הַתּוֹרָה וַעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה וְשִׂמְחַת הַמִּצְוֹות[א], וּבְמֵיָחֵד בְּעֵת הַנָּחַת תְּפִילִין - שִׂמְחָתוֹ הִרְקִיעָה שְׁחָקִים כְּשֶׁעִטֵּר עַצְמוֹ בְּכִתְרוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וּזְהִירוּת רַבָּה נָקַט בְּקְדֻשַּׁת הַתְּפִלִּין.

פַּעַם רָאָה **רַבִּי אַבְרָהָם** בָּחוּר מְסַיָּם מְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ דְּבָרִים בְּטֵלִים בְּעוֹדוֹ עָטוּר בִּתְפִלִּין, וְהוֹכִיחוֹ בְּתוֹכַחַת־מוּסָר: **'הֲלֹא כֶּתֶר הַמֶּלֶךְ עַל רֹאשְׁךָ, וְאֵיךְ אַתָּה מְסַגֵּל לְדַבֵּר דְּבָרִים בְּטֵלִים וּפְטָפוּטֵי־סְרָק?!'...**

לֹא קִבֵּל הַבָּחוּר אֶת דִּבְרֵי הַתּוֹכָחָה, וְהֵגִיב בְּרוּחַ נְקָמָה: 'אַתָּה' מוֹכִיחַ אוֹתִי?! הֲרֵי אַתָּה הָיִיתָ גּוֹי... וְ'אַתָּה'

[א] כָּאן הִזְכִּיר מו״ר שְׁלִיטַ״א אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּעִנְיַן חִיּוּת הַתְּפִלָּה שֶׁיֵּשׁ לְגֵר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב', סִימָן קכא): **״אָמַר: הֲלֹא אֲצַל הַגֵּר שֶׁנִּתְגַּיֵּר כַּמָּה זְכִיָּה הוּא אֲצָלוֹ כְּשֶׁזּוֹכֶה לֵידַע אֲמִירַת הַתֹּבוֹת לְבַד״**; וְסִפֵּר מו״ר שְׁלִיטַ״א שֶׁפַּעַם רָאָה זֹאת בְּחוּשׁ בַּבַּיִת־מִדְרָשׁ אֶחָד בָּעִיר בּוֹסְטוֹן, שֶׁהָיָה שָׁם גֵּר־צֶדֶק שֶׁעָמַד בִּתְפִלָּה, וְאָמַר בְּעַקְשָׁנוּת כָּל תֵּבָה וְתֵבָה אַף שֶׁבָּא לוֹ בְּקֹשִׁי גָּדוֹל, וְהָיְתָה לוֹ שִׂמְחָה מְיֻחֶדֶת בְּכָל מִלָּה שֶׁזָּכָה לְהִתְפַּלֵּל.

מוֹכִיחַ אוֹתִי? ! אַרְאֶה לְךָ מַה זֶּה... [אָכֵן זֶהוּ אִסּוּר שֶׁל "לֹא תוֹנוּ" (וַיִּקְרָא יט, לג), אֲבָל הוּא לֹא הָיָה 'חָכָם גָּדוֹל'...], וְהָלַךְ הַבָּחוּר אֶל הָרְשׁוּיוֹת וְגָלָה אֶת זְהוּתוֹ שֶׁל גֵּר־הַצֶּדֶק, וְתֻכַּף עָשְׂתָה לָהּ הַשְׁמוּעָה כְּנָפַיִם, יַעַן כִּי הָיָה **רַבִּי אַבְרָהָם** בֶּן לְמִשְׁפָּחָה מְכֻבֶּדֶת וִידוּעַת־שֵׁם בֵּין הָעֲרֵלִים, וּדְבַר הֶעָלְמוּתוֹ הִתְפָּרְסֵם מְאֹד, וּבְתוֹךְ זְמַן קָצָר תִּפְּסוּהוּ וַאֲסָרוּהוּ בְּבֵית־הָאֲסוּרִים בְּעִיר מוֹלַדְתּוֹ – הָעִיר **וִילְנָא**, עַד לִגְזַר־דִּין שֶׁל שְׂרֵפָה.

בְּעוֹדוֹ חָבוּשׁ בְּבֵית־הָאֲסוּרִים, לֹא פָּסְקוּ הַכְּמָרִים וּבְנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ מִלְדַבֵּר עַל לִבּוֹ שֶׁיָּשׁוּב לְסוּרוֹ, וְאַל יִגְרֹם בּוּשָׁה וּבְזָיוֹן לְמִשְׁפַּחְתּוֹ הַכְּבוּדָה, וּמַה לּוֹ לְסִבֹּל עִנּוּיִים קָשִׁים וּמָרִים וְכוּ', אַךְ הוּא בְּאַחַת: **לֹא אָנְטֹשׁ אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה! הִנְנִי מוּכָן וּמְזֻמָּן לְמְסֹר נַפְשִׁי וּלְהִשָּׂרֵף עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם לְמַעַן שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ!**

בְּאַחַת הַפְּעָמִים שֶׁבָּאוּ אֵלָיו הַכְּמָרִים, טָעֲנוּ בְּאָזְנָיו: 'הֲלֹא יֵשׁ לְךָ אֱמוּנָה, וְאִם הִנְּךָ מַאֲמִין בְּהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ שֶׁעָשָׂךְ גּוֹי, וְנוֹלַדְתָּ לְמִשְׁפַּחַת גּוֹיִם, מַדּוּעַ אֲפוֹא אֵינְךָ רוֹצֶה לְהִשָּׁאֵר כָּךְ אִם זֶהוּ רְצוֹן הַשֵּׁם?'... עָנָה וְאָמַר לָהֶם: קֹדֶם שֶׁנָּתַן הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת הַתּוֹרָה לְעַם־יִשְׂרָאֵל, הָלַךְ לְכָל אֻמּוֹת הָעוֹלָם לְשָׁאֲלָם הַאִם הֵם רוֹצִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, וְכֻלָּם לֹא רָצוּ - כָּל אֻמָּה מֵחֻמַּת הַסִּבּוֹת שֶׁלָּהּ (הַלָּלוּ מֵחֻמַּת אִסּוּר רְצִיחָה, וְהַלָּלוּ מֵחֻמַּת אִסּוּר גְּנֵבָה וְכוּ'), וְלֹא הָלַךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא **לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִבְּנֵי הָעַמִּים בְּאֹפֶן פְּרָטִי כִּי־אִם לְרֹאשֵׁי הַגּוֹיִם - הַמֶּלֶךְ, הַמּוֹשֵׁל, רֹאשׁ־הָעִיר וְכַדּוֹמֶה - וְהֵם אָמְרוּ בְּשֵׁם כֻּלָּם שֶׁאֵינָם חֲפֵצִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, אֲבָל בְּוַדַּאי הָיוּ כְּאֵלֶּה שֶׁאָכֵן רָצוּ בְּשִׂמְחָה לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וַאֲנִי הָיִיתִי בֵּין אֵלּוּ שֶׁכֵּן רָצוּ!**

סִיֵּם גֵּר־הַצֶּדֶק הַקָּדוֹשׁ וְאָמַר לַכְּמָרִים: "**וְעַתָּה הִנְנִי רַק מְחַכֶּה וּמְצַפֶּה לְהִשָּׂרֵף עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם, כִּי אָמְנָם הַנְּשָׁמָה שֶׁלִּי הִיא קְדוֹשָׁה וּטְהוֹרָה - יַעַן כִּי זָכִיתִי לְהִתְגַּיֵּר, אֲבָל אֶת גּוּפִי פִּטַּמְתִּי בְּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת וְטֻמְאַת חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת, וְעַכְשָׁו אֲנִי שָׂמֵחַ עַל שְׂרֵפַת גּוּפִי שֶׁנִּטְמָא, כִּי כָּךְ אוּכַל לְהַפְשִׁיט מֵעָלַי אֶת הַגּוּף שֶׁאָכַל טְרֵפוֹת וּנְבֵלוֹת, שְׁקָצִים וּרְמָשִׂים, וְכָךְ אֶזְכֶּה בֶּאֱמֶת לְהִזְדַּכֵּךְ לְמַעַן שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ!**"...

וּבְפַעַם אַחֶרֶת שֶׁהָיוּ אֶצְלוֹ הַכְּמָרִים וְשִׁכְנְעוּהוּ לַחֲזֹר בּוֹ, עָנָה וְאָמַר לָהֶם: "**אִם הֱיִיתֶם זוֹכִים לְהַרְגִּישׁ וּלְהָרִיחַ אֶת רֵיחַ־הַגַּן־עֵדֶן שֶׁיֵּשׁ בְּנִרּוֹת שַׁבָּת כְּשֶׁהֵם נִכְבִּים, לֹא הָיוּ לָכֶם שׁוּם שְׁאֵלוֹת מַדּוּעַ נַעֲשֵׂיתִי יְהוּדִי!**"...

וְאָמַר מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א, שֶׁאֶת זֶה סִפֵּר הָרַב **הַקָּדוֹשׁ רַבִּי חַיִּים מִצַּאנְז זי"ע**, וּלְאַחַר־מִכֵּן עָנָה וְאָמַר: 'רְאוּ נָא מַהִי הַשְׁגָּה שֶׁל גֵּר־צֶדֶק, שֶׁזָּכָה לְהָרִיחַ רֵיחַ שֶׁל גַּן־עֵדֶן **בְּנִרּוֹת הַשַּׁבָּת בְּעֵת שֶׁנִּכְבּוּ**'...

וְהִנֵּה כָּאָמוּר, כָּל זֶה הָיָה בָּעִיר **וִילְנָא**, וְהָיָה זֶה בִּזְמַנּוֹ שֶׁל **הַגָּאוֹן מִוִילְנָא זי"ע**, וּמִקֹּבֶל שֶׁגַּם הוּא הַקָּדוֹשׁ הִגִּיעַ לְבֵית־הָאֲסוּרִים לְבַקְּרוֹ, וְחִזְּקוֹ וְאִמְּצוֹ מְאֹד, וְכֵן **הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ רַבִּי אֶלְכְּסַנְדֶּר זִיסְקִינְד מֵהוֹרוֹדְנָא זי"ע**, בַּעַל מְחַבֵּר הַסֵּפֶר 'יְסוֹד וְשֹׁרֶשׁ הָעֲבוֹדָה', וְלִמְּדוּהוּ הִלְכוֹת קִדּוּשׁ הַשֵּׁם, וְאֵיךְ יְבָרֵךְ בִּרְכַּת "בָּרוּךְ **הַמְקַדֵּשׁ שְׁמוֹ בָּרַבִּים**" וְכוּ'.

וְאָכֵן, קִדֵּשׁ שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ בָּרַבִּים בְּרֹב עֹז וְתַעֲצוּמוֹת, וְעָלָה **רַבִּי אַבְרָהָם בֶּן אַבְרָהָם** עַל הַמּוֹקֵד בֶּחָג הַשָּׁבוּעוֹת (בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי שֶׁל גְּלוּיוֹת), בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ עֲצוּמָה, וְהָלַךְ אֶל הַמּוֹקֵד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וּמִסֵּפֶר שֶׁנִּגַּן אָז אֶת הַמִּלִּים "**אֲבָל אֲנַחְנוּ עַמְּךָ בְּנֵי בְרִיתֶךָ בְּנֵי אַבְרָהָם** אוֹהַבְךָ שֶׁנִּשְׁבַּעְתָּ לוֹ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה זֶרַע יִצְחָק יְחִידוֹ שֶׁנֶּעֱקַד **עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ**" (וְהַנִּגּוּן הַזֶּה יָדוּעַ עַד הַיּוֹם בֵּין הַלִּיטָאִים, וּמְצוּי לִשְׁמִיעָה), וְזֶה הָיָה חִדּוּשׁ גָּדוֹל מְאֹד, אֵיךְ גֵּר מָסַר נַפְשׁוֹ לְהִתְקָרֵב לַיַּהֲדוּת, וְלֹא אָבָה לִשְׁמֹעַ כְּלָל וּכְלָל לְקוֹלָם הַטָּמֵא הַמְנַסֶּה לְמוֹנְעוֹ מִן הַקְּדֻשָּׁה, עַד שֶׁנִּשְׂרַף עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם מִתּוֹךְ רְקוּד שֶׁל שִׂמְחָה...

וְהִנֵּה בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁהֶעֱלוּהוּ עַל הַמּוֹקֵד, הָיְתָה סַכָּנָה עֲצוּמָה לִיהוּדִים לְהִסְתּוֹבֵב בְּכָל הָאֵזוֹר, מֵחֲמַת שֶׁהַגּוֹיִים הִשְׁתּוֹלְלוּ וְעָשׂוּ פְּרָעוֹת מֵחֲמַת כָּל הָעִנְיָן, וּמִסֵּפֶר 'שֶׁהַצַּדִּיק בַּעַל 'יְסוֹד וְשֹׁרֶשׁ הָעֲבוֹדָה' הֶחְבִּיא אֶת עַצְמוֹ בְּאוֹתוֹ אֵזוֹר, כִּי רָצָה לַעֲנוֹת "אָמֵן" עַל הַבְּרָכָה הַנְּדִירָה שֶׁמְּבָרֵךְ גֵּר צֶדֶק עַל קִדּוּשׁ שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְקֻבָּל שֶׁבְּאוֹתָהּ עֵת שֶׁשָּׂרְפוּהוּ - יָצָא עוֹף מִתּוֹךְ הָאֵשׁ וְהִתְעוֹפֵף אֶל הַמָּרוֹם וְנֶעֱלַם.

וְיֵשְׁנָהּ קַבָּלָה מִפִּי **רַבִּי חַיִּים מִוָּאלָאזִי'ן** בְּשֵׁם רַבּוֹ הַגְּרָ"א זי"ע, שֶׁמֵּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁעָלָה עַל הַמּוֹקֵד גֵּר־הַצֶּדֶק הַקָּדוֹשׁ **רַבִּי אַבְרָהָם בֶּן אַבְרָהָם** - נֶחְלְשׁוּ כֹּחוֹת הַטֻּמְאָה וְהַסִּטְרָא־אָחֳרָא בְּכַמּוּת גְּדוֹלָה מְאֹד, וְזָכָה לְטַהֵר אֶת הָעוֹלָם מִקְּלִפּוֹת טְמֵאוֹת שֶׁשָּׁרְרוּ בָּעוֹלָם וְהִכְנִיעָם.

אַחַר הַמַּעֲשֶׂה לָקְחוּ יְהוּדֵי הַמָּקוֹם אֶת אֲפָרוֹ הַקָּדוֹשׁ וּקְבָרוּהוּ, וּבִקֵּשׁ **הַגָּאוֹן מִוִילְנָא זי"ע** שֶׁאַחַר הִסְתַּלְקוּתוֹ מִן הָעוֹלָם יְקַבְּרוּהוּ לְיַד הָאֹפֶר הַקָּדוֹשׁ, וְאָכֵן כָּךְ עָשׂוּ, וְנִטְמָן לְצִדּוֹ שֶׁל **הַקָּדוֹשׁ רַבִּי אַבְרָהָם בֶּן אַבְרָהָם**; הַשֵּׁם יְקוֹם דָּמוֹ!